

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 3770

Doknr.
598539

Dato
22-08-2022

Folketingets Social- og Ældreudvalg har d. 23. juni 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 526 (alm. del) til social- og ældreministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Spørgsmål nr. 526:

"Vil ministeren redegøre for udviklingen i antallet af indberetninger, der fører til fund af vold mod børn de sidste 10 år, udviklingen i tiltag der sættes ind med overfor familier, hvor der findes vold eller risiko for vold og udviklingen i antallet af ansatte socialrådgivere i samme periode på en måde, hvor det er muligt at sammenligne disse udviklinger?"

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet på den måde, at der spørges til antallet af underretninger om børn og unge efter serviceloven, der fører til fund af vold mod børn de sidste 10 år.

Reglerne i serviceloven er således, at når kommunerne modtager underretninger om børn og unge, er de, som følge af servicelovens § 155, stk. 1, forpligtiget til at igangsætte en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger med henblik på at afklare om barnet eller den unge har behov for særlig støtte. Dertil kommer, at kommunen efter § 155, stk. 2, senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning skal vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte foranstaltninger over for barnet eller den unge. Sidstnævnte er relevant i sager, hvor kommunen modtager en underretning om en særdeles alvorlig bekymring, eksempelvis at et barn eller en ung har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. Kravet, om at alle underretninger skal vurderes senest 24 timer efter modtagelse, gælder også weekender, helligdage m.v.

Ift. data har kommunerne indberettet underretninger til underretningsstatistikken siden 1. april 2014, og Danmarks Statistik har offentliggjort data for perioden 1. januar 2015 til 31. december 2020.

Det skal bemærkes, at det ikke fremgår af underretningsstatistikken, hvorvidt underretningerne fører til fund af vold mod børn.

Underretningsstatistikken indeholder derimod bl.a. oplysninger om underretningsårsager, hvor kommunerne kan angive årsagerne *Overgreb mod barn, ung fx seksuelt eller voldeligt og højt konfliktniveau eller vold i hjemmet mellem voksne*. Der ses i perioden 2015-2020 en stigning i antallet af underretninger, hvor mindst én af de to årsager er angivet som underretningsårsag. For eksempel er antallet af underretninger, hvor mindst én

årsag blandt flere mulige er angivet som *Overgreb mod barn, ung fx seksuelt eller voldeligt*, steget fra ca. 8.800 i 2015 til 13.600 i 2020.

Opgørelserne er dog forbundet med betydelig usikkerhed. Stigningen i antallet af underretninger i den første del af perioden vurderes delvist at skyldes en forbedret datakvalitet. Især den store stigning i antallet af underretninger med underretningsårsagerne *højt konfliktniveau eller vold i hjemmet mellem voksne* fra 2015 til 2016 vurderes at være drevet af en forbedret data- og indberetningskvalitet efter 2015, hvor Danmarks Statistik overtog statistikken og intensiverede kvalitetssikringen markant. I 2015 var der 71 kommuner, der ikke havde angivet underretninger med denne underretningsårsag, mens det i 2016 blot var 2 kommuner. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af SOU alm. del spm. 525 for nærmere om den forbedrede datakvalitet.

Tabel 1

Antal underretninger om børn og unge i alderen 0-17 år efter årsag, 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Overgreb mod barn, ung fx seksuelt eller voldeligt	8.800	9.200	10.800	11.700	12.900	13.600
Højt konfliktniveau eller vold i hjemmet mellem voksne	1.200	15.100	18.700	19.900	15.900	16.000

Anm.: Antal underretninger om børn og unge i alderen 0-17 år i perioden 2015-2020, hvor mindst én blandt flere mulige årsager til underretningen har været "Overgreb mod barn, ung fx seksuelt eller voldeligt" eller "Højt konfliktniveau eller vold i hjemmet mellem voksne". Det bemærkes, at der i de angivne årsager kan findes andre bekymrende årsager end vold, hvorfor tallene skal tolkes med forbehold for dette. Ligeledes kan en underretning angives med flere årsager, hvorfor tallene ikke kan summeres på tværs af årsager. Danmarks Statistik bemærker, at Aalborg Kommune ikke har godkendt data for 2017, mens Aalborg, Gribskov, Horsens og Sønderborg Kommune ikke har godkendt data for 2018. Gribskov og Sønderborg Kommune er underestimeret i 2018. Afrundet til nærmeste 100.

Kilde: Danmarks Statistik (Statistikbanken UND3)

Ift. udviklingen over de seneste 10 år i tiltag, der sættes ind med over for familier, hvor der findes vold eller risiko for vold. Her kan der både være tale om nationalt forankrede tiltag og lokalt forankrede tiltag, som der dog ikke foreligger en samlet national oversigt over. Ligeledes er det væsentligt at bemærke, at mange forskellige tiltag og initiativer indirekte kan have en indflydelse på voldramte familier og opsporingen af vold i nære relationer, selvom vold i en familiær kontekst i sig selv ikke er omdrejningspunktet for tiltaget. Derfor er derfor ikke muligt at forelægge en udtømmende liste. Nedenfor fremgår de væsentligste tiltag på området for vold i de nære relationer i perioden, som ligger i satspuljeaftalerne, aftalerne om reserverne for foranstaltninger på social-, sundheds-, og arbejdsmarkedsområdet samt udviklings- og investeringsprogrammerne fra de seneste 10 år.

- Partierne bag satspuljen for 2012 blev enige om at afsætte 49 mio. kr. over fire år til initiativet **Væk med volden**. Initiativet afsatte midler til behandlingstilbud til voldsudøvende mænd, som skulle medvirke til at reducere antallet af mænd, som udsætter partnere for vold, og reducere omfanget af den enkeltes voldsudøvelse. Dertil afsatte initiativet midler af til et forsøg med et interventionscenter ved partnervold. Sidst indeholdte initiativet en evaluering af kvindekrisecenter tilbuddene. Med satspuljen for 2012 afsatte partierne også midler til en 2-årig forsøgsordning med **psykologsamtaler til kvinder på kvindekrisecenter**. Initiativet havde til formål at hjælpe kvinder og deres evt.

børn ud af voldsspiralen ved, at kvinder, der har ophold på kvindekrisecentre, kunne modtage tilbud om psykologsamtaler.

- Satspuljepartierne blev i efteråret 2012 enige om at afsætte 268 mio. kr. over fire år til udmøntning af **overgrebspakken**. Overgrebspakken havde til formål, at færre børn udsættes for vold og seksuelle overgreb, og at overgreb mod børn opdages tidligt. Med overgrebspakken blev det besluttet at ændre lovgivningen og igangsætte en række initiativer, så børns mistrivsel bliver opdaget og håndteret hurtigere. Lovændringerne omfattede bl.a., at kommunerne blev forpligtet til at have en skriftlig beredskabsplan for håndtering og forebyggelse af sager med overgreb mod børn, at børnehusene skulle etableres, og i forlængelse heraf, at alle kommuner skal indgå i et samarbejde med et børnehus. Derudover blev der bl.a. også afsat midler til oplysningskampagner om børns rettigheder, overgreb og underretningspligten. Udmøntningen af overgrebspakken forløb fra 2013 til 2016.
- Partierne bag satspuljen for 2015 blev enige om at afsatte 87,6 mio. kr. til initiativet **Et liv uden vold – Styrket indsats over for voldsramte**. Initiativet havde til formål at styrke indsatsen over for voldsramte kvinder på kvindekrisecentre, forebygge gentagen vold samt mindske skadevirkningerne af vold for både voldsramte og voldsudøver. Initiativet består af tre delinitiativer: 1) udvidelse og styrkelse af familierådgivningen, 2) fokus på overgang fra kvindekrisecenter til selvstændig tilværelse og 3) ambulant rådgivning og sociale indsatser til voldsramte og voldsudøvere. Størstedelen af bevillingen til delinitiativ 1 er permanent. Med satspuljen for 2015 blev der også afsat 3,2 mio. kr. til forankringsstøtte til **Mødrehjælpens projekt "Ud af voldens skygge"**.
- Satspuljepartierne blev med satspuljen for 2016 enige om at give et tilsagn om tilskud på i alt 12,9 mio. kr. for perioden 2016-2018 til **Dialog mod Volds** projekt målrettet voldsudøvere og i alt 7,2 mio. kr. for perioden 2016-2018 til **Mødrehjælpens projekt "Ud af Voldens Skygge"** til videreførelse af projekterne.
- Satspuljen for 2017 afsatte midler til initiativet **Samlet indsats mod vold i nære relationer**. Som en del af initiativet blev der afsat 16,1 mio. kr. til ambulante behandlingstilbud til personer udsat for vold i nære relationer. Dertil blev der af 36,4 mio. kr. over fire år til en national enhed mod vold i nære relationer. Endeligt blev der med initiativet afsat 13,1 mio. kr. til Dialog Mod Volds behandlingstilbud til voldsudøvere.
- Satspuljepartierne blev i 2017 enige om at afsætte midler til en **Børnerettighedspakke**, der havde til formål at forebygge børn i mistrivsel og i risiko for overgreb. Der blev bl.a. afsat midler til at permanentgøre en udvidet åbningstid hos BørneTelefonen, ligesom det blev sikret, at børn fik et bedre kendskab til deres rettigheder. Endvidere blev der iværksat et initiativ til at styrke indsatsen i forhold til underretninger i dagtilbud og sundhedspleje. Dette initiativ omfattede en række rådgivningsforløb, som Socialstyrelsen gennemførte med flere kommuner for at styrke kommuneres tidlige opsporing af små børn i mistrivsel. Endelig blev der afsat midler til at sikre en bedre inddragelse af børn i deres egne sager, så børn høres og tages alvorligt. Der var afsat midler til udmøntningen af Børnerettighedspakken i perioden 2018-2021. Derudover er der afsat varige midler til BørneTelefonens udvidelse af åbningstiderne.
- Med satspuljen for 2019 blev der afsat 65 mio. kr. til **Handlingsplan til bekæmpelse af psykisk og fysisk vold i nære relationer 2019-2022**. Handlingsplanen omfatter en række initiativer, som har til formål at anerkende og forebygge psykisk og fysisk vold, så færre i fremtiden bliver udsat for vold.

- Som en del af udmøntning af Udviklings- og Investeringsprogrammet for 2019 indgik **Screening af indsatser til voldsudsatte kvinder (som ikke tager ophold på krisecenter) og voldsudsatte**. Formålet med initiativet var at indsamle viden om voldsudsatte kvinder, som ikke tager ophold på krisecenter samt om voldsudsatte mænd med henblik på eventuelt senere at kunne igangsætte metodeudvikling og senere udbredelse af indsatser over for målgrupperne. Initiativet var 1-årigt og der blev afsat 1,4 mio. kr.
- Med finansloven 2020 blev partierne bag enige om at afsætte i alt 48 mio. kr. til **styrket ambulant voldsrådgivning** i perioden 2020-2023 og 18,7 mio. kr. (2020-pl) årligt varigt herefter. Dertil blev der afsat midler til oprettelse af **flere pladser på kvindekrisecentre** og indført en **ret til psykologbehandling** for kvinder med ophold på kvindekrisecentre.
- Der blev med *Aftalen om reserven for foranstaltninger på social-, sundheds-, og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023* afsat 16,5 mio. kr. i perioden til at støtte et forsøg med etablering og drift af et **ungekrisecenter**. Ungekrisecenteret er et tilbud for unge op til 18 år, som oplever at være i krise, fx på grund af omsorgssvigt, overgreb, vold eller mistroivsel derhjemme, og som er i fare for at ende med at sove på gaden, i parker eller på sofaer hos venner og bekendte. Det etablerede ungekrisecenter er kendt under navnet Joannahuset. Etableringen af et ungekrisecenter er et nybrud, hvorfor aftalepartierne bag reformen Børnene Først yderligere vil drøfte den erfaringsopsamling om tilbuddet, der blev afsat midler til, og som bl.a. skal belyse antallet af brugere og deres karakteristika mv. samt belyse sammenhænge med øvrige tilbud. Erfaringsopsamlingen vil blive udarbejdet ved projektperiodens udløb i 2023. Derudover er der med *Aftalen om reserven for foranstaltninger på social-, sundheds-, og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025* afsat yderligere midler til en udvidelse af Joannahusets rådgivningstilbud, så det udvides med mulighed for frivilligvenner, mentorer og/eller besøgsfamilier for at understøtte de unge efter opholdet i Joannahuset.
- Der blev med *Aftalen om reserven for foranstaltninger på social-, sundheds-, og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024* afsat 24,3 mio. kr. til **Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold**. Initiativet afsatte midler til videreudvikling af en interventionsmodel, som skulle bidrage til voldsudsatte og -udøvere fik hjælp i et tidligere stadie end ellers. Dertil blev der afsat midler til udbredelse af redskaber til sikkerhedsvurderinger. Det skal understøtte kommunale og andre fagpersoner, som er i kontakt med voldsudsatte og voldsudøvere, i at foretage vurderinger af borgernes risiko for hhv. at blive udsat for og udøve vold. Med aftalen blev der også afsat 39,6 mio. kr. til **Videreførelse af Lev Uden Vold og psykologhjælp til voldsudsatte mænd og ledsagende børn**
- Med *Aftalen om reserven for foranstaltninger på social-, sundheds-, og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025* fik Mødrehjælpen tildelt 4,5 mio. kroner til at udvikle, målrette og øge deres **behandlingstilbud til børn, der oplever vold i hjemmet**.
- Som en del af udmøntning af Udviklings- og Investeringsprogrammet for 2022 indgik **Modning af model til styrkelse af den kommunale indsats til voldsudsatte**. Initiativet tager afsæt i screeningsinitiativet "Indsatser til voldsudsatte kvinder (som ikke tager ophold på krisecenter) og voldsudsatte mænd", som blev afsluttet i 2019. Formålet med initiativet er at modne en indsats, der skal styrke den kommunale indsats til voldsudsatte, der i dag ikke opsøger hjælp eller ikke får den rette støtte, så disse mennesker i højere grad bliver identificeret og tilbudt hjælp. Initiativet er 4-årigt og der er i alt afsat 18,1 mio. kr.

- Partierne bag *Aftalen om reserven for foranstaltninger på social-, sundheds-, og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025* blev enige om at afsætte 23,1 mio. kr. til **Tidlig hjælp til voldsudøvere og voldsramte familier**. Som en del af initiativer blev der afsat midler til Dialog mod Volds ambulante behandlingstilbud og til Lev Uden Volds tilbud "Slip Volden". Dertil fik Lev Uden Vold midler til, at styrke kommunernes viden og kompetencer i tidlig opsporing af voldsudsatte og voldsudøvere samt til at indgå partnerskaber med relevante frontaktører.
- Som en del af **Børnene Først** er det besluttet, at når et barn kommer på krisecenter med den ene forælder, på grund af fysisk eller psykisk vold i hjemmet, suspenderes den anden forælders ret til samvær med barnet, medmindre det er bedst for barnet fortsat at have kontakt med den anden forælder. Det følger ydermere af aftalen om Børnene Først, at den kommende barnets lov skal omfatte en pligt til, at kommunerne iværksætter en udredning af barnets behov, hvis en forælder afbryder et ophold på et krisecenter, og vender tilbage til et voldeligt miljø med barnet. Det er ligeledes en del af aftalen, at der skal iværksættes en årlig undersøgelse af de kommuner, der har færrest børnehussager samt årsagerne hertil. Dette gøres for at sikre, at børn, der udsættes for vold eller overgreb, modtager den rette hjælp uanset postnummer.

Da spørgsmålet også vedrører Transport- og Ligestillingsministeriets område, har jeg bedt om et bidrag i relation til tiltag på området over de seneste 10 år. De oplyser følgende:

"Skiftende regeringen har siden 2002 løbende udarbejdet handlingsplaner, der sætter ind over for partnervold og vold i nære relationer. Der har de sidste 10 år været tre handlingsplaner. Handlingsplanerne fungerer typisk som et supplement til den permanente indsats i social- og sundhedssystemet samt retssystemet.

Handlingsplanerne har primært været brugt til at sætte fokus på særlige områder og målgrupper, afprøve nye metoder og værktøjer samt oplysning, opkvalificering og viden om vold i familier og i nære relationer. Den seneste handlingsplan, der udløber med udgangen af 2022, har f.eks. fokus på psykisk vold. Handlingsplanerne har endvidere typisk finansieret forskellige konkrete projekter og aktiviteter i civilsamfundet.

Regeringen har i juni 2022 offentliggjort et udspil til en handlingsplan, der skal bekæmpe partnervold og forebygge partnerdrab gennem større fokus på, at vold i hjemmet er et samfundsansvar, tidlig opsporing af partnervold og hjælpe til voldsudsatte, deres børn og voldsudøveren. Målet er at færre skal opleve og leve med vold i familien, og færre børn skal vokse op i et hjem med vold."

For så vidt angår spørgsmålet om udviklingen i antal ansatte socialrådgivere henvises der til SOU alm. del spm. 525.

Med venlig hilsen
Astrid Krag

Bilag:
SOU alm. del endeligt svar på spm. 525